LA SALTEJO

Kongresa Kuriero de la 104-a Universala Kongreso de Esperanto

Ĵaŭdon, la 25-an de julio 2019 **n-ro 5**

Redaktas: Jukka Pietiläinen kongresakuriero2019@gmail.com

Programŝanĝoj ĵaŭde

Komence de la Komitata forumo pri Kunordigo, ĵaŭdo 25 je 9:00, en Hodler, estos prezento de la kunlabora projekto de TEJO-UEA pri plena modernigo de la komputikaj sistemoj de UEA kaj TEJO.

Nova programero: Parolu Plu kunsido 2, ĵaŭdo 11h00-12h00, en salono Anttila

Ĵaŭdo 14h30-15h45, Filmo: Reĝino de serpentoj, Leivo-Larsson {horŝanĝo}

Se vi deziras pludiskuti - post la tradicia kunveno okazinta en mardo sub la gvido de Humphrey Tonkin - pri la perspektivoj rilataj al la agado de niaj organizoj ĉe UN kaj UNESKO, nepre partoprenu kompletigan kunsidon okazontan hodiaŭ, ĵaŭdon la 25an, en salono Lapenna (15h15-16h15).

Ĵaŭdo 15h30-16h15, Greziljono: Kulturdomo de Esperanto, Setälä {NOVA}

Ĵaŭdo 16h15-18h00, Akademio de Esperanto – publika, Leivo-Larsson {horŝanĝo}

Oficiala foto de kongresanoj (fotis: Jonathan Phileas)

Junulara konkurso pri publika parolado

Por substreki la kernan rolon de publika parolado kaj ene kaj ekster nia movado, ĉi-jare gejunuloj ĝis 35 jaroj aliĝintaj al la kongreso estas invititaj partopreni la Junularan Konkurson pri Publika Parolado dum la 104-a Universala Kongreso en Lahti.

1. Klasika provo: 5-7 minuta parolado pri antaŭdifinita temo, elektota de ĉiu konkursanto inter la jenaj:
a. Vivanta naturo, floranta kulturo
b. Teknologia moderniĝo kaj indiĝenaj popoloj
c. Asocioj: kiu rolo restas por ili en individuisma mondo?

2. Improvizadprovo: 3-5-minuta parolado pri temo lotumita dum la konkurso

3. Oratora duelo: 3-5-minuta argumentado subtene al starpunkto, kontraŭ subtenanto de kontraŭa tezo. La temoj estos lotumitaj dum la konkurso.

Senpaga aliĝo (1-a aliĝperiodo) por unu el la venontaj UK aŭ IJK, aĉetkuponoj elspezeblaj en la Libroservo de UEA kaj aliaj premioj atendas la plej brilajn junajn parolantojn.

Aliĝu ĉe la TEJO-budo apud la kongresa akceptejo!

Sara Spanò - KN 50

La kastelo de Grezijono

bonvenigas vin la 25an de aŭgusto 15h30-16h15: Grezijono: kulturdomo de Esperanto en salono Setälä.

La informo ne estas en la papera programo, do atentu pri tio. Ni invitas vin proponi ideojn por krei pli da esperantaj agoj en la kulturdomo de esperantistoj. Ĉiu esperantisto povas organizi aŭ partopreni al niaj programoj sed ni dezirus uzi pli la kastelon por Esperanto kompreneble. Bonvenon al ĉiuj!

Konatiĝu kun la forumo

Esenca rimedo por kunlaboro estas la ebleco facile komuniki pri specifaj temoj kaj projektoj. Tial UEA lanĉas oficialan forumon per kiu estraranoj, komitatanoj, komisionoj, fakaj asocioj kaj membroj de UEA povos debati kaj kunlabori cele al konkreta agado en la retejo forumo.uea.org. Konatiĝu kun la forumo dum la **Komitata Forumo: Komunumo**, ĵaŭdo je 16:00 en Hodler.

Ĉu ene de dek jaroj?

Al la aserto ”Ene de dek jaroj Esperanto estos la plej parolata lingvo de la mondo”, la plejparto de ni opinias ke ”Tio preskaŭ certe ne okazos”. Multaj el ni esperas ke ĝi okazos post jardekoj aŭ post jarcentoj, sed ”ene de dek jaroj”, tute ne eblas.

David Yaki, fondinto de Esperanto Antaŭen, tiel opiniis antaŭ unu jaro. Sed li trovis ideon pri kiu li eksperimentis kun bonaj rezultoj. Li prezentos, kion li faris kaj la atingitajn rezultojn. Li esperas, ke post la prezento ankaŭ vi ŝanĝu vian opinion de ”preskaŭ ĉerte ne okazos” al ”eble okazos”.

Ne maltrafu tiun interesan prezenton ĵaŭdon je la 17a en la salono Setälä!

Interesa antaŭkongreso

Pasintsemajne - ekde la 16-a ĝis la 20-a de julio okazis en Helsinki la antaŭkongreso A1. La programo estis vere abunda kaj interesa. Ni vidis la plej gravajn kaj interesajn lokojn kaj objektojn de la ĉefurbo. Per pramŝipo ni atingis la insulon Suomenlinna, fortikaĵo konstruita fine de la 18-a jarcento, kiu protektis la landon; ĝi troviĝas en la listo de Unesko kiel Monda Heredaĵo.

Survoje al Espoo, la dua plej granda urbo de la lando, ni vizitis la Sibelius-monumenton. Ne mankis krozado per la vaporŝipo J.L. Runeberg ĝis la mezepoka urbeto Porvoo, lunĉo surŝipe, pieda konatiĝo kun la urbeto kaj busa reveno al Helsinki.

La antaŭkongreson ĝuis 13 partoprenantoj el Usono, Brazilo, Aŭstralio, Japanio, Francio, Germanio, Svedio, Italio. Ĉiutage gvidis nin s-ano Sakari Kauppinen; al li estu danko por bonega programo, interesaj informoj, neforgesebla travivaĵo. Ni multe sciiĝis kaj pri la unuopaj lokoj, kiujn ni vizitis kaj pri la lando. Ankaŭ la vetero daŭris belega.

Jitka Skalicka - KN 99

Legantoj kaj aĉetantoj! Konu la movadon!

Se vi konfuziĝas inter famaj esperantistoj, vi evidente ne posedas la verkon *Nia diligenta kolegaro* de Halina Gorecka kaj Aleksander Korĵenkov, kiu donas biografiojn de konataj praktikantoj de la Internacia Lingvo. Aĉetu ĝin ĉe la Libroservo!

Aŭkcio vendredon en Hodler

Zamenhofa raraĵo: Venu aĉeti!

The Christian Commonwealth, 3 septembro 1913, revuo kun intervjuo kun d-ro Zamenhof “The Strife of Tongues”, plus tradukoj de Abdu’l-Bahá (pri Esperanto) kaj Abdul Bah Abbas en la anglan, kun la originalo en la persa. Tre rara.

Originala letero el la Ido-skismo: Venu aĉeti!

Originala letero (franclingva) de Carlo Bourlet (1866-1913), prezidanto de la Pariza Esperanto-Grupo, de 6 junio 1908, kun informo, ke aperos gramatiko de Ido de Beaufront: “Enfin le gaillard se démasque” (Finfine la ulo sin senmaskigas!).

Raraĵo de la frua E-movado: Venu aĉeti!

Poŝtkarto karikatura pri René de Saussure, ano de la Organiza Komitato de la 9-a Universala Kongreso (Berno, 1913), inventinto de la spesmilo, esploranto pri vortfarado.

Rara soveta poŝtmarko: Venu aĉeti!

Poŝtmarko, Sovetunio, 1927, kvardeka jubileo de Esperanto, kun bildo de Zamenhof, verda, 1 kopeko.

“Carte pneumatique” de Louis de Beaufront al C. A. Laisant, de 17 januaro 1906 (?).

Charles-Ange Laisant 1841-1920 estis politikisto kaj matematikisto, prezidanto de la Franca Asocio por Antaŭenigo de Scienco 1903-04, kaj esperantisto.

Esperanto-poŝtmarko el Aŭstrio: Venu aĉeti!

Poŝtmarko, Aŭstrio, 1949, honore al Esperanto, 20 groŝoj.

Rara Esperanto-poŝtmarko el Brazilo: Venu aĉeti!

Poŝtmarko okaze de la Deka Brazila Kongreso de Esperanto, Rio de Janeiro, aprilo 1945, 40 cts.

Jarkolekto de la Revuo 1917: Venu aĉeti!

Jaro de la morto de Zamenhof, kaj de la finaj luktoj de la Dua Mondmilito, tiu ĉi kolekto de la Revuo *Esperanto* proponas unikan enrigardon de la historio de nia lingvo antaŭ unu jarcento.

T-ĉemizo Seula: Venu aĉeti!

Ĉu vi ĉeestis la Universalan Kongreson en Seulo? Se ne, jen unika okazo tamen aĉeti al T-ĉemizon!!!

Venu al la Aŭkcio vendredon!

Tie vi povos aĉeti librojn, Esperanto-poŝtmarkojn, fruajn originalajn leterojn de niaj pioniroj, kaj amason da aliaj aferoj seriozaj kaj malseriozaj! Aparte atentindaj estas pluraj fotoj ktp. el la Universala Kongreso 1911 (Antverpeno) kaj materialo el aliaj fruaj UK-oj. Aŭkcios Humphrey Tonkin.

Celo de la Aŭkcio

La mono kolektita ĉe la Aŭkcio vendredon posttagmeze (Salono Hodler, 16h30, **loko ŝanĝita**) estos uzata por fortigi la agadon ĉe Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko. La jaro 2020 markos la 75-an datrevenon de la fondiĝo de UN. La 75-jariĝo ricevos apartan atenton en la venontjara UK en Montrealo.

TEVA-budo kaj -kunsido

Dum la Movada Foiro, pluraj personoj aliĝis al la komuna manĝo kiu okazos merkrede. Estis ankaŭ ebleco preni semojn de diversspecaj plantoj kontraŭ donaco aŭ aliaj semoj (daŭre eblas ĉe la raportinto, alparolu ŝin).

Pli frue ol kutime, jam en dimanĉo, estis programita la kunsido de TEVA. Dum la teknikisto alportis kablon kaj taŭgan projekciilon, prof. So Gilsu (KR) parolis pri sia vivstilo, interalie pri tio, ke li jam de 8 jaroj kutime manĝas krude (kaj vegane).

Poste Heidi Goes (BE) mallonge prezentis la nomojn de la nova estraro de TEVA kaj atentigis pri la renovigita retejo (www.vegetarismo.info).

Sekvis prelegeto pri arbarĝardenoj kaj permakulturo. Post ĉiu el la prezentoj sekvis pluraj demandoj el la publiko, kiu konsistis el 25-30 personoj.

Heidi Goes (KN186)

Ĵurnalistoj kunvenis

Fakkunveno de ĵurnalistoj okazis marde je 9h00. La prezidanto Alfred Schubert malfermis la kunvenon kaj prezentis la financan raporton pozitivan kaj la staton de la membraro. Vigle diskutis la ĉeestantoj pri la novaj amatoraj video-blogistoj kaj kvalita profesia ĵurnalismo. En Litovio E-ĵurnalistoj regule kunvenas seminarie.

Dieter Rooke – KN 184

Tago de la Lernado: abunda trarigardo tra la ILEI-vivo

Marija Belosevic, kiu zorgeme preparis la tutan programon, faris la unuan raporton pri la jaroj komence de la 20-a jarcento. Sekvis prezentoj de la historio tra diversaj landoj: Renato Corsetti pri Italio, Duncan Charters pri Usono kaj Ilona Koutny (per skajpo) pri Hungario.

De Ilona Koutny ni aŭdis la anoncon, ke unujara lertigado de instruistoj komenciĝos meze de septembro 2019 en Poznan, Pollando, kaj ke tiu eblo estos la lasta. Pro tio ŝi alvokas, ke ni pripensu pri aliaj solvoj, aliaj gvidantoj kaj aliaj lokoj. Esplorenda afero.

Ni tro ofte koncentriĝas sur instruado en klasoj, tamen ni devas prepari materialojn por eksterklasa lernado, memlernado, en plej diversaj lokoj kaj per plej diversaj manieroj kaj rimedoj. Nia kreemo devas kreski. Aldone al tio Mireille Grosjean priskribis la eksecon de nia logotipo, kiu rilatas al malnova maniero instrui. Iam ni trovu pli trafan bildon. Al malfermitaj originalaj metodoj gvidis nin Monika Molnar en sia prezento de la metodo laŭ Freinet.

ILEI kaj edukado.net estas aliancanoj; Katalin Kovats substrekis tion kaj montris, kiom edukado.net provizas la instruistojn per plej diversaj iloj, ekzercoj, tekstoj, filmoj, biografioj, k.s. ILEI estas demokrata strukturo pli peza, sed ebligas kontaktojn kun internaciaj instancoj kiel UNESKO.

UNESKO estis la temo de François Lo Jacomo, ILEI kaj UNESKO tra la jaroj. La publiko povis malkovri la laboron de la reprezentantoj de UEA kaj de la observantoj de ILEI ĉe tiu tutmonda instanco.

Danke al la precizaj kaj koncizaj diroj de Sylvia Hämäläinen la publiko eksciis pri la instrusistemo de Finnlando.

En debata fazo Mireille Grosjean prezentis la sistemon de ALTE, la Asocio de Lingvaj Testistoj de Eŭropo: priskribo de niveloj en la kapableco instrui T1, T2 kaj T3, kiuj iom similas al niaj konataj niveloj A1, A2, B1, B2, C1 de KER, la Komuna Eŭropa Referenckadro pri lingvoj. La intenco de ILEI krei la programon ”Flugiloj de interkultura vento” povus kongrui kun T1: enkonduko en pedagion, por junuloj entuziasmaj, kiuj ne povas atendi por komenci instrui.

Alia anonco koncernis la programon UNU LECIONO PRI ESPERANTO POR ĈIU LERNEJANO, kiu aperas en la paĝaro de ILEI www.ilei.info sub Agado kaj poste Projektoj. Tiu UNU leciono povas esti prezentita de iu persono, ne nepre esperantisto. Ĉiuj dokumentoj aperas en la paĝaro en eo kaj fr, aliaj lingvoj baldaŭ venos.

Alia anonco koncernis la planitan novan eldonon de ”Tendaraj Tagoj” la unua kajero, kiu ebligos vendon de la du volumoj kune, ĉar restas granda stoko de la dua kajero.

La prezidantino arde sugestis, ke la ĉeestantoj legu la organon de ILEI, ”Internacia Pedagogia Revuo”; fakto estas, ke iu ne malnova atako sur la reto pruvis, ke ĝia aŭtoro ne legis pri sukcesaj kursoj, tamen IPR regule prezentas ilin….

Konklude la organizantoj bedaŭras, ke la situo de la salono por tiu kunveno estis ekstere malfacile trovebla, kaj ke pro tio ne multaj personoj povis atingi la eventon.

Mireille Grosjean KN 342

Kunsido de kristanoj

Dum la dua kongresa tago, dimanĉon posttagmeze okazis la kunsido de la membroj de Internacia Katolika UNuiĝo Esperantista kaj Kristana Esperantista Ligo Internacia.

La kunsidon gvidis la prezidantino de IKUE, Marija Belošević. Ŝi prezentis la agadon de IKUE kaj KELI, kun aparta atento pri la pasintjara ekumena kongreso kiu okazis en festa etoso. En la jaro 1968 okazis la unua ekumena E-kongreso.

La ĉeestantoj havis eblecon ankaŭ aŭdi novaĵojn ĉefe pri IKUE, kiu nun estas survoje al la jubilea jaro. Venontjare IKUE celebros 110 jarojn de sia ekzisto.

Estis prezentitaj ankaŭ planoj por la Ekumena diservo dum la venontjara UK en Montrealo, kaj plano de IKUE okazigi kelktagan renkontiĝon por katolikaj esperantistoj.

Ĉe la fino de la kunsido oni provis kantojn por la Ekumena diservo kiu okazos vendredon posttagmeze je la 16a horo en la preĝejo Ristinkirkko, Kirkkokatu 2.

Marija Belošević, kn. 137

Julkaisija: Suomen Esperantoliitto ry.